

Synpunkter på program för Älvsjödalen, dnr 2022-04286

Älvsjödalen är ett av stadens största planerade bostadsområden med ca 7000 lägenheter. Byggstart är planerad till år 2030. Antalet och andelen äldre invånare i Stockholm ökar och när området är färdigbyggt kommer ca 25 -30 % (?) av stadens invånare att vara över 65 år. För Älvsjös del skulle det kunna betyda 4000 - 5000 (?) seniorinvånare. Seniorer är lediga dagtid och tillbringar mycket av sin tid i närområdet och kommer alltså att utgöra en väsentlig del av stadslivet. Det är en stor grupp, som kan behöva särskild omsorg i planeringen av den fysiska miljön.

Staden har antagit handlingsprogrammet "Äldrevänlig stad". Avsikten är att handlingsprogrammet ska tillämpas på och genomsyra arbetet i alla stadens förvaltningar och bolag. Det nya området Älvsjödalen har mycket goda förutsättningar att bli en äldrevänlig stadsdel. Det är nära till mycket god kollektivtrafik och till stadens centrum, det saknas större nivåskillnader, staden äger marken och har möjlighet att ställa krav i exploateringsavtal, t ex på insprängda seniorbostäder och träffpunkter och attraktiva tomter för vård- och omsorgsboenden. Programförslaget är ambitiöst och resonerar inlevelsefullt om parker, grönska, klimatåtgärder och mötesplatser.

Orden äldre, senior, äldrevänlig, äldreperspektiv m m nämns dock inte i programhandlingarna. På en av illustrationerna syns ett äldre par bakifrån, på promenad i parken och på sid 16 talas om "Platser med olika karaktär lockar unga som gamla besökare". På sändlistan över remissinstanser finns ingen instans med koppling till äldre, varken pensionärsråd eller pensionärsorganisationer. Troligen får dock pensionärsrådet i Hägersten Älvsjö en indirekt möjlighet att yttra sig genom det svar som ges av stadsdelsförvaltningen i Hägersten Älvsjö.

Stadsbyggnadskontoret, exploateringskontoret och trafikkontoret saknar pensionärsråd, som skulle kunna fungera som bollplank och kunskapsbank i planprocessen. Idag finns pensionärsråd i varje stadsdel samt KPR, kommunstyrelsens pensionärsråd, som är knutet till äldreförvaltningen. I råden finns representanter för SPF Seniorerna, PRO m fl pensionärsföreningar.

KPR vill att man i all stadsplanering tar hänsyn till äldre och arbetar för en äldrevänlig stad. Detta är extra viktigt i de stora programområdena. Vi föreslår:

- att man i alla skeden i planprocess och bygglov arbetar med ett äldreperspektiv och redovisar detta under en egen rubrik i start-PM, programförslag, planbeskrivning osv.
- att SBK, Exploateringskontoret och Trafikkontoret inrättar pensionärsråd (separata eller gemensamma). (Idag finns ett funktionshinderråd).
- att Älvsjöprogrammet blir ett pilotprojekt för extra omsorg om äldre och att man innan ett nytt pensionärsråd för SBK kommit på plats, arbetar med KPR som bollplank och kunskapsbank.

Generella krav på ett äldrevänligt nybyggt område:

- Alla nya bostäder ska ha god tillgänglighet.
- Det ska finnas insprängda seniorbostäder med extra god tillgänglighet och närhet till träffpunkter, gärna också kollektivboende.
- Entréer skall vara omsorgsfullt utformade, med plats för rullatorer och elrullstolar, angöring och bilparkering för boende och besökare.

- Trygga, gena och korta gångförbindelser till viktiga punkter som kollektivtrafik, träffpunkter, centrumfunktioner. Separerad gång- och cykeltrafik. Utformning som medger god snöröjning. Riklig grönska. Promenadvägar med attraktiva målpunkter. Offentliga toaletter.
- Attraktiva tomter reserverade för vård- och omsorgsboenden. (I Stockholms stad behöver det fram till år 2040 byggas 35 nya vård- och omsorgsboenden med 80-100 lägenheter i varje).
- Aktiva åtgärder för att motverka klimatproblem, både inomhus och i utemiljön.

Särskilt för Älvsjödalen:

- Det är viktigt att på ett smidigt sätt överbrygga de barriärer som utgörs av järnvägen och de stora vägarna.
- Programförslaget har valt att prioritera gång-, cykel- och kollektivtrafik och hålla nere biltrafiken och antalet parkeringsplatser, och koncentrera dessa till ett fåtal platser. Detta är utmärkt, men man måste ta hänsyn till att för många äldre som har svårt att gå så är den egna bilen det viktigaste hjälpmedlet för att kunna leva ett självständigt liv.

Hägersten-Älvsjös pensionärsråd